

Ali trenutna priljubljena literatura o voditeljstvu daje prednost transformacijskemu vodenju?

Michael Hagemann

V zadnjih nekaj letih so se pojavili številni modeli, teorije in metodologije vodenja, tako da se postavlja vprašanje, kateri od modelov je najučinkovitejši oziroma kateri je prevladal. Eden od pristopov k temu vprašanju je primerjava različnih modelov v smislu njihovega prekrivanja ali podobnosti. Pričujoča študija temo raziskuje z obratnim pristopom: ali lahko iz priljubljene literature o vodenju izluščimo prednost, ki se jo pripisuje določenemu stilu vodenja ali celo usmeritvi vodenja ali »šoli« vodenja? Vodilno vprašanje je, katere knjige o vodenju se najbolje prodajajo in kateri stil vodenja oziroma elemente vodenja predstavljajo. V ta namen s kvantitativno-kvalitativno raziskavo proučimo Amazonove sezname knjižnih uspešnic s področju vodenja in upravljanja v določenem obdobju in na določenem lokalnem trgu, da bi ugotovili porazdelitev modelov in našli skupne stile ter elemente vodenja, ki jih obravnavajo različni avtorji. Rezultat kaže, da trenutna priljubljena literatura o vodenju odraža predvsem transformacijske modele vodenja z elementi transakcijskega upravljanja. Posebno voditeljsko miselnost in posebne vodstvene aktivnosti, kot sta ciljna naravnost ali navdihujoča motivacija, je mogoče najti v skoraj vseh najbolj razširjenih modelih.

Gljučne besede: transformacijsko vodenje, transakcijski model, teorija vodenja

Klasifikacija JEL: M0, M19

Managing Global Transitions 20 (3): 335–351

Tuja razvojna pomoč in naravnost makroekonomske politike: temeljni vzvodi rasti v državah PSA v razvoju

Samson Edo, Oluwatoyin Matthew in Ifeoluwa Ogunrinola

Pričujoča študija raziskuje gospodarsko rast držav podsaharske Afrike (PSA) v razvoju, da bi ugotovili relativne učinke tuje razvojne pomoči (TRP) in makroekonomskih politik. Pri ocenjevanju dolgoročnih in kratkoročnih učinkov uporabimo modela GMM in VECM. Kratkoročni rezultati kažejo, da je TRP pri spodbujanju gospodarske rasti v obdobju 1980–2019 močno dopolnjevala zgolj fiskalno politiko. Po drugi strani pa dolgoročni rezultati kažejo, da je TRP pri spodbujanju rasti dopolnjevala monetarno in fiskalno politiko. Rezultati nadalje razkrivajo, da

je imel devizni tečaj nekomplementarno vlogo, gospodarska rast pa se ni bistveno odzivala na lastni zamik. Na splošno so ocenjeni vplivi v skladu s teoretičnimi pričakovanji modelov. Rezultate ocenjujemo tudi kot zanesljive za oblikovanje politike. Možni politični ukrepi, ki izhajajo iz rezultatov ocenjevanja, vključujejo vzdrževanje priliva TRP, okrepitev okvira monetarne politike, vzdrževanje okvira fiskalne politike, povečanje učinkovitosti sistema menjalnih tečajev in omogočanje tržnim silam, da poganjajo gospodarstvo.

Gljučne besede: razvojna pomoč, makroekonomske politike, gospodarska rast, države v razvoju

Klasifikacija JEL: E51, F21, F43, O55

Managing Global Transitions 20 (3): 353–374

Infrastruktura in učinkovitost zdravstvenega sistema v Afriki

Uche Abamba Osakede

Empirične raziskave vpliva infrastrukture na učinkovitost zdravstvenega sistema, ki bi se nanašale na različne tipe infrastrukture v Afriki, niso običajne. To je pomembno za ugotavljanje tipa infrastrukture, ki ima na zdravstvene sisteme večji vpliv. Ugotovitve v zvezi s tem so ključnega pomena za Afriko, kjer zdravstveni sistemi delujejo slabo, in prinašajo fiskalne izzive za javno zadovoljevanje zdravstvenih potreb. Pričujoči članek je preučil učinek tipov infrastrukture na delovanje zdravstvenega sistema v Afriki z uporabo podatkov za 54 držav v regiji in v obdobju 2003–2018. Učinkovitost zdravstvenega sistema je zajeta z zdravstveno sliko prebivalstva. Ugotovitve so prikazane z uporabo GMM tehnike ocenjevanja. Rezultati so pokazali pomemben učinek transporta in IKT pri podaljšanju življenjske dobe in zmanjšanju umrljivosti otrok, mlajših od pet let. Izboljšanje IKT je zmanjšalo število smrti mater. Pospešitev vseh tipov infrastrukture (transport, elektrika in IKT) je znatno zmanjšala umrljivost dojenčkov. Glede na rezultate je samo IKT povezana z izboljšanjem vseh spremenljivk zdravstvene slike prebivalstva, ki smo jih uporabili v raziskavi. Ugotovitve kažejo na ključno vlogo infrastrukture pri delovanju zdravstvenih sistemov, pri čemer se je pokazalo, da ima IKT večji vpliv na zdravstvene sisteme kot drugi tipi infrastrukture. Zagotavljanje in uporabo IKT je zato treba pri prizadevanju za boljšo učinkovitost zdravstvenega sistema v Afriki postaviti kot prvo prioriteto.

Gljučne besede: infrastruktura, učinkovitost zdravstvenega sistema, zdrave populacije

Klasifikacija JEL: kraticaI15, P46, H54

Managing Global Transitions 20 (3): 375–400

**Vpliv prostorske brezposelnosti na gospodarstva sosednjih regij:
regionalna študija primera KwaZulu-Natal v Južni Afriki**

Clive Egbert Coetzee, Ewert P. J. Kleynhans, in David Dyason

Članek raziskuje stopnjo prostorske odvisnosti brezposelnosti od sosednjih gospodarstev z možnimi implikacijami za čezmejne pobude za razvoj skupnosti. Kot študija primera so uporabljene lokalne občine v provinci KwaZulu-Natal v Južni Afriki. Uporabljamo prostorske ekonometrične tehnike, ki upoštevajo odvisnost med regijami v neposredni geografski bližini. Neagregirani podatki in poznavanje dinamike na podregionalni ravni za oblikovanje politik zaposlovanja običajno niso na voljo, zlasti za regionalna gospodarstva v nerazvitih državah ne. Rezultati kažejo na odsotnost prostorskega grozdenja brezposelnosti in avtokorelacije med sosednjimi gospodarstvi. Odsotnost zunanjih učinkov pomeni, da med sosednjimi gospodarstvi obstaja le majhna medsebojna odvisnost, zato je mogoče vzorce brezposelnosti v občinah obravnavati kot prostorsko naključne. Gospodarstvo neke regije je torej v osnovi heterogeno, saj njene stopnje brezposelnosti določajo oziroma nanje vplivajo njeni edinstveni in raznoliki dejavniki, ne pa trendi ali vzorci brezposelnosti iz soseščine.

Ključne besede: regijska brezposlenost, delo, modeli prostorske regresije, prostorska odvisnost, regijski učinek in vpliv, sosedje, prostorske uteži, prostorsko zamaknjene odvisne spremenljivke, prostorska avtokorelacija

Klasifikacija JEL: C31, E24

Managing Global Transitions 20 (3): 401–431